

ЖАСТРОЎЗБЕКЭИДА

Азиз меҳмон Фидель КАСТРОни шахарликлар самийи табрикламоқдалар.

В. Кожевников ва Р. Шамсидинов фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

8 майда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг Биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош вазири Фидель Кастро Ўзбекистон Компартияси ва ҳукумати раҳбарлари билан учрашди.

Ҳаёт самийи ва қардошларча дўстлик азиятида ўтган суҳбат вақтида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоллигида нанидир, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов Ўзбекистоннинг экономика ва маданияти ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида кубалик меҳмонларга сўзлаб бердилар.

Фидель Кастро Куба халқининг Куба Республикасида социализм курилишида эришган муваффақиятлари билан учрашув қатнашчиларини таништирди.

Учрашувда Фидель Кастро бирлашган Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг таъкидлий масалалар бўйича секретари Эмилио Арагонес Наварро, Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг аъзоси, Куба Революцион курулди кучлари мистратининг ўринбосари Серхио дель Валье Хименес, Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг аъзоси, Куба Ғарбий революцион армиясининг қўмондонини Гильермо Гарсиа Филас, Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг аъзоси, Куба Революцион ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондонини Рауль Куберло Моралес, Куба

Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Карлос Оливарес Санчес ва унинг бошқа ҳамроҳлари катнашдилар.

Учрашувда СССР таъкидлий раҳбарлигининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг Куба Республикасидаги элчиси А. И. Алексеев, СССР таъкидлий раҳбарлигининг Латин Америка мамлакатлари бўлимининг мудири В. И. Базикинлар ҳам ҳозир бўлидилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг Раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси Раисининг ўринбосари С. М. Весселов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Н. В. Мартинов, Е. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимовлар, И. И. Федосинский, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиуми аъзоллигида кандидатлар К. Муртазов, И. М. Насретдинов, Г. Ф. Наймулов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, Х. Эргашев, И. В. Маринилов, Ўрта Осиё Халқ ҳўжалиги кенгаширининг раиси С. И. Кадиев, СССР Госплани ҳўзуридаги Ўрта Осиё пахтачилик Дўлат комитетининг раиси В. Н. Лукинов, СССР Госстройи ҳўзуридаги ирригация ва совхозлар қурилиши Ўрта Осиё Бош бошқармасининг бошлиғи А. А. Саркисов, Ўзбекистон ССР Олий Совети, Президиумининг секретари Р. Сахибов, Ўзбекистон ЖКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Абдуллаева ва республиканинг бошқа раҳбар ҳодимлари ҳозир бўлидилар. (ЎзТАГ).

(Боши биринчи бетда).

Совет ҳўкумати бошлиғининг бу сўзларида барча совет кишиларининг сўзлари, уларнинг фикри ва туйғулари ўз ифодасини топти.

Бутун совет халқи каби, Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари ҳам ўзларини таъинида куниларда ҳам, кўнрақчи куниларда ҳам доим революцион Куба халқи билан бирга деб ҳис қиладилар. Улар Куба халқига ҳамisha қардошларча эрдан беришга тайёрдилар.

Кўп миллатли республикамизнинг халқлари Куба халқига нисбатан муқо муҳаббат ва гоҳ сўлимий ҳўрмат туйғуларини изҳор қиладилар. Куба халқининг наҳрамонона жасорати барча халқларнинг озодлик ва бахтли ҳаёт учун, демократия ва социализм учун олиб бораётган кураши, вилломнасида сўнмас саҳифа бўлиб қолади.

Азиз ўртоғимиз Фидель Кастро, кубалик барча азиз дўстлар, Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари сизларнинг келишинингиз сабабларини билан кутган эдилар. Сизлар бизнинг тўғрисида турган ҳозирги пайтда эса улар қадри, севаки қардошлардек сизлар билан қучоқлашиб қўришадилар.

ФИДЕЛЬ КАСТРО нутқи

Азиз ўртоқ Рашидов! Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидан ўртоқлар! Ўзбекистон ҳўкуматидан ўртоқлар!

Ўзбекистон меҳнаткашлари! Биз бу ерга келиш имкониятига эга бўлишни кўпдан омуз қилар эдик. Совет Иттифоқида қилганидан сафаримиз тўғрисида кўп кишилар билан гаплашиб қўриганимизда улар бизга Ўзбекистонга боришни масала қўридилар. Бизнинг улуғ дўстимиз Никита Сергеевич Хрущев Ўзбекистонга боришга маъқул бир иш деб ҳис қиладилар. Бундан таъкидлаш билан дўстона алоқа боғлаганимиз. Биз ўртоқ Рашидовни ўз мамлакатимизда кутиб олиш шарафига муяссар бўлдик. Ўзбекистон кишлоқ ҳўжалигининг кўп муҳташаслари Кубага бориб келидилар. Кубаликлар ҳам кўп киши Ўзбекистонга келиб кетди. Икки ўртамадаги дўстона қардошларча алоқалар шу тариқа вужудга келди.

Ўзбекистон кишлоқ ҳўжалиги ривожланиб бўлиб, катта муваффақиятларга эришди. Кишлоқ ҳўжалиги Куба экономикасининг негизидир. Бу нарса ҳам Ўзбекистон билан Куба ўртасидаги дўстона муносабатлар учун яхши негиз бўлади.

Сизларнинг кишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини бизни гоҳ қизиқтиради. Сизлар барча қилган сўғориш системалари бизни

рафига муяссар бўлдик. Ўзбекистон кишлоқ ҳўжалигининг кўп муҳташаслари Кубага бориб келидилар. Кубаликлар ҳам кўп киши Ўзбекистонга келиб кетди. Икки ўртамадаги дўстона қардошларча алоқалар шу тариқа вужудга келди.

Ўзбекистон кишлоқ ҳўжалиги ривожланиб бўлиб, катта муваффақиятларга эришди. Кишлоқ ҳўжалиги Куба экономикасининг негизидир. Бу нарса ҳам Ўзбекистон билан Куба ўртасидаги дўстона муносабатлар учун яхши негиз бўлади.

Сизларнинг кишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини бизни гоҳ қизиқтиради. Сизлар барча қилган сўғориш системалари бизни

қизиқтиради. Ўзбекистон саноати ҳам гоҳ ривож топганини яхши билмиш, албатта. Бу нарса ҳам биз учун жуда қизиқарлидир. Биз бу ерга келганимизда ўзининг худди ўз юртимизга келгандек ҳис этдик. Сизнинг осмонийи, кўнрақчи булутларининг ва илқ ҳавонинг худди биздагига ўхшайди.

Совет Иттифоқида қаерга бормайлик, ҳамма жойда бизни жуда яхши, очик кўнгли билан қутиб олдилар. Аммо об-ҳаво ҳамма жойда ҳам илқ деб бўлмайди. Бу ерда эса қалоларгина эмас, балки ҳаво ҳам иссиқдир.

Республикамизда ўқитган ва тандошларимизнинг бу ерда айтган таъкид сўзларини эшитиш ҳам биз учун жуда ёқимли бўлди. Кўпгина кубаликларнинг Ўзбекистонда ўқитганликларини билар эдик, аммо биз бу ерда улар билан учрашамиз деб ўйламаган эдик. Бу учрашув бизни гоҳ қувонтиради. Бу ерда уларга гоҳ меҳрибонлик билан қарашаётганлиги кўриниб турибди. Уларнинг кўриниши жуда яхши. Биз уларнинг техника соҳасидаги билимларини тақомиллаштиришлари билан хурсандми.

Шундай қилиб, бир-бирларидан жуда узоқ масофада турган, айтиш мумкин, дўненинг бутунлай бошқа-бошқа чекасида бўлган ҳар кимла мамлакатларимиз ўртасида намуна бўларли дўстлик ўрнатилди, қардошлик туйғуларини мустаҳкамланди.

Биз сизнинг халқингиз билан, маданиятигиз билан, ҳаётингиз билан соҳаларида эришган катта муваффақиятларингиз билан танишиб қичишни астойдил истаймиз. Ҳамма ерда бизга ўзбек халқи жуда меҳмондўст ҳалқ деган эди. Дарҳақиқат, биз бу меҳмондўстликнинг биринчи қадамидан ҳис этдик. Болалар бизга шу қадар кўп гул тақдим этишдики, уларни қучоғимизга сиғдиришмай қолдик.

Бу ерга қилган сафаримизнинг охиригага ўзбек тилида таъкидлашни ўрганиб олам, деб ўмид қиламан. Ўртоқ Рашидов Куба тилида таъкидлашни каби мен ҳам Ўзбекистондан Кубага келадиган ҳар бир ўртоқни ўз она тилида

таъкидлай оладиган бўламан. Куба революцияси йўлбошчиларининг оддий ва ошанин сўзлари шу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг қалбига қучур таассурот қолдирди.

— Фидель — Хрущев! — Куба ва СССР халқларининг қардошлиги шон-шарафлар! деган таъкид хитоблари ҳаммаёқдан янграйди.

Қарсақлар яна авж олади. Ҳамманинг қалби хурсандчилик, қувонч туйғулари билан тўлиб-тошади.

МИЛЛИОНЛАР САЛОМИ

Фидель Кастро, Ш. Р. Рашидов, СССР таъкидлий раҳбарлигининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, Куба, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг байроқчилари ҳамда гул шодлари билан безатилган очик машинага чиқадилар.

Автомобилларнинг тантанали колоннаси Ўзбекистоннинг шоду хўрам пойтахти томон йўл олади. Машиналар қўчаларнинг икки томонига тўпланган жуда кўп кишилар орасидан ўтадилар. Бир миллион аҳолиси бўлган бутун шаҳар ана шу тантаналарда қатнашгандек туюлади. Ҳамма шоду хўрам, салом ва таъкид сўзлари бетининг янграйди.

— Салом Фидель! — Вива Куба! — сўзлари янграйди.

Ям-яшил дарахтар Тошкентнинг ҳўсинга ҳўс қўшади. Одамлар минг-минглаб байроқчаларни кўтариб олганлар. Проспектлар ва кўчаларнинг икки томонига турган кишилар миллионларга яқин сўзлар билан сўзлашади.

— Куба халқининг озодлиги ва бахти учун мард курашчи ўртоқ Фидель Кастрога қизғин салом! — Социализм қураётган, ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини Америка империализмининг агрессия ҳамлаидан қўқорлан Куба халқига қардошлик салом!

— Кубалик қардошлари миз, доим сизлар билан бирга!

Қалблари чексиз қувончга тўлган тошкентликлар ана шу таъкид сўзларини баланд руҳ билан тақдирлайдилар. Испан тилидаги кўп сўзлар — Куба революциясининг сўзлари тошкентликлар учун яқин ва азиз бўлиб қолди.

— Те абразимос, Фидель! Фидель, сени қучайин! — деб хитоб қилишади улар. — Нуэстро компаньеро и ерман! Бизнинг ўртоғимиз ва биродаримиз!

— Ўзбекистан салува а Куба! Ўзбекистон Кубага салот беради! Тантанали кортеж Сарикўл майдони ёнидан ўтади.

СССР мудофаа министрининг

БУЙРУҒИ

1963 йил 9 май

№ 104

Москва шаҳри.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар! Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар! Улуг Ватан урушида қатнашган ўртоқлар! Бугун фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонган кунга 18 йил ўтди.

Совет халқи ва унинг Куролли Кучлари ўтган урушнинг асосий оғирлигини ўз зиммаларига олдилар ва немис-фашист босқинчиларни тор-мор келтиришда ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Ўз социализм Ватанини шараф билан қаттиқ туриб ҳўмон қилган ва Европа халқларини фашизм асоратидан халос қилишда уларга қардошларча эрдан берган совет кишиларининг урушидаги ва меҳнатдаги жасорати асрлар бўлиб қолди.

Уруш аянчидида социализм ва демократия кучлари мислсиз ўсиб ва мустаҳкамланди. Германия Демократия Республикасининг меҳнаткашлари социалистик халқларнинг қардошлик оиласида, улар билан маҳкам ҳамкорликда янги ҳаёт барпо қилмоқдалар. Германия Демократия Республикасида социалистик жамиятнинг вужудга келтирилишга халқаро миқёсда катта ҳақиқиятга эгадир.

Аммо эндиликда жаҳонга ҳўмон бўлишни даъво қилиб чиқаятган АҚШ империалистлари немис-фашист босқинчиларнинг қатъий қарор келтирилганлигини даҳ ҳеч қандай ҳўлоса чиқариб олмадилар. Улар таъкидлашгани назар-пандан қилмай, социализмнинг голибона юришини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам тўхта-тишга уриниб, эр бериб қуролланиш, Ғарбий Германия милитаризмининг кайтадан вужудга келтириш, жаҳон термоядро урушига тайёргарлик қилиш йўлига ўтдилар. АҚШ империалистлари Германия Федератив Республикасидаги реваншчиларни агрессия Шимол

Атлантик блокнинг завоаб нучи деб ҳисоблайдилар. Ғарбий Германияда ҳарбий-иқтисодий потенциал тинчликда, Германия милитаристлари ядро қуролни ўз қўлига олишга уринмоқдалар.

Бундай шартларда Коммунистик партия ва Совет ҳўкумати Куролли Кучларининг фан ва техниканинг ҳозирги ютуқлари даражасида бўлишлари ва социализмнинг мамлакатлар армиялари билан мустаҳкам мангавар ҳамкорликда ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга шайланб туришлари учун ҳамма чораларни қўймоқдалар.

Совет Куролли Кучлари шахсий составини, Улуг Ватан урушининг ҳамма қатнашчиларини ғалаба байрами билан таъкидлайман ва кутлайман. Армия ва Флот жангчиларининг жанговар ва сийси тайёргарликда янгидаги муваффақиятларга эришуларини тилайман.

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб боришган жангларда халон бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалаба нунининг ўн саккиз йиллигини нишонлаш учун БУЙРУҚ РАМАН:

Бугун, 9 майда Ватанимизнинг пойтахти Москвада, иттифоқи республикаларнинг пойтахтларида ва наҳрамон шаҳарларда тўлардан бир йўла йигирма марта қўй узиб салот берилин.

Яхсин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Куролли Кучлари! Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва таъкидчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва шон-шарафлар!

СССР мудофаа министри

Совет Иттифоқи Маршали

Р. МАЛИНОВСКИЙ,

Руставели проспектининг кең йўлидан чиқадилар. Ҳар бир қўнанинг ўзинга ҳўс ҳўсуятган машина хотира ҳам ҳўрмат билан тилга олинган. Тошкентнинг яна бир ҳўсуятган нойил қўнанилар. Муқимий номи янги магистраль Шомия Руставели қўнанини кесиб ўтади. Бу — Чилинозга олиб борадиган йўлдир.

Кубалик меҳмонлар революционерларнинг хотира ҳам, барча халқлар маданият эрбобларининг хотира ҳам ҳўрмат билан тилга олинган. Тошкентнинг яна бир ҳўсуятган нойил қўнанилар. Муқимий номи янги магистраль Шомия Руставели қўнанини кесиб ўтади. Бу — Чилинозга олиб борадиган йўлдир.

Чилинознинг неча минглаб аҳолиси Фиделни таъкид хитоблари билан шодлиқна қўлиб олди.

Бир кўча кетидан иккинчи кўча, бир район кетидан иккинчи районга ўтилади. Уларнинг ҳар бири ҳамма нарса меҳнаткашлар учун яратиб берилаётган шаҳар тўғрисидаги киниснинг саҳифасидир.

Фидель ва унинг йўлдошлари Революция скверни ёнида машиналардан тушдилар.

— Бир оз пиёда борайлик, деди Фидель.

Шу ондаёқ Карл Маркс кўчасида овалла бошладилар. Нега ўнла кишилар бошга берет ва устига пистолет оддий куртка кийган кишига кўл узатадилар. Фидель йўл-йўлақай уларнинг қўлини қисиб қўришади ва саломларга жавоб қайтаради.

Универмаг. Универмагта бир кириб чиқайлик, деди Фидель.

Фидель магазин залларига кириб боради. Харид қилиш учун бу ерга қолган юзларча тошкентликлар нима харид қилишларини ҳам унутиб қўйдилар. Харидорлар ҳам, мол сотувчи ҳам қарсан чалиб, меҳмон билан самийи саломлашадилар.

Қайси прилавкага борсан экан? Бу ерда жуда кўп шойи, приёминиклар, поппафаллар орасида ўзининг йўқотиб қўйсан киши. Фидель прилавкалардан бориб боради.

Коммунистик меҳнат коллективини номини олиш учун курашаётган бригада чимпели Фиделнинг эътиборини ўзига жалб этади. Фидель неча ўнлаб соат нухсалари қўйилган жойга боради.

Сотувчилардан Фотих Икромов ва Анивар Ибозовлар: — «Пойтахт» соатлари пойтахтга қилган сафарингиз тўғрисидаги эътиборини қўйиб қўйдилар, дейдилар. Орадан бир дақиқа ўтмасдан меҳмонининг қўлида янги соатлар янграйди.

— Энди менинг уч соатим бор, — дейди Фидель. — Бу соатларнинг бири Гавага вақтинчи, иккинчиси Москва вақтинчи, буниси эса Тошкент вақтинчи қўрсатади.

Колонна яна йўлга чиқади. Машина Театр майдонидан — рангбаранг чироқлар билан товланган оғилли турган фонтан ва Навоий номи театр ёнидан ўтади.

Фидель Кастронинг шаҳар бўйлаб қилган сафарига КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоллигида кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карлов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова, республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов унга ҳамроҳ бўлидилар. (ЎзТАГ мухбирлари).

ТИНЧЛИК, СОЦИАЛИЗМ ВА КОММУНИЗМ ТАНТАНАСИ УЧУН

Немис халқи гитлерчилар фашизмидан озод қилинганлигининг 18 йиллиги муносабати билан Н. С. Хрущев ва Л. И. Брежнев Германия Демократия Республикасининг раҳбар аربоблари Р. Ульбрихт, О. Гротеволь, И. Динилар ва Э. Корренсга мавзуб юбордилар.

Шу куниларда, дейилади мактубда, кишилар ўзларининг фир-зирларини, иккинчи жаҳон урушининг оғир йилларига қаратмоқдалар, фашизмга нарши курашда халон бўлганларнинг хотирасини ҳўрматлаб ёдламоқдалар, эр юзидида тинчликнинг қандай қилиб сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашни ўйламоқдалар.

Империалистик давлатлар жаҳон халқларини қуролланиш пойгага тортмоқдалар ва бу эр бериб қўролланиш мисли қўрилмаган киёсда кенгайиб кетди. НАТО қуролдорлари шу блокнинг қандай қилиб кўп томонли ядро қуролларини вужудга келтиришга тайёргарлик қилишмоқдалар, бу эса ғарбий герман милитаристларини ва реваншчиларини ядро қуролдан фойдаланишга олиб келади, бу нарса тинчлик иши учун бўлган хавфни қучайтирмайди. Тинчлик душманларининг босқинчилиги планларини барбод қилиш мумкин ва лозим.

СССР ва Германия Демократия Республикасининг раҳбар аربоблари бир-бирларига мактублар юборишди

<>

Сўнгра, мактубда таъкидлангани, Германия Демократия Республикаси тарихий вазифаси — урушларни йўқотиш, эр юзидида мустаҳкам тинчликни би барқарор қилиш вазифасини ҳал этишга қаратилган давлатларнинг биринчи сафарларида бормоқда. Германия сулҳ шартномасини тузиш ва шу асосда Ғарбий Берлиндаги ҳў аҳолини нормаллаштириш тинчликни сақлаб қолишни эр муҳим масаласидир. Совет Иттифоқи халқлари Германия Демократия Республикасининг аҳолисини — тинчлик ва социализм учун ялли курашдаги ўз қардошларини таъкидлайдилар. Жаҳон социализм системасининг муҳим завоабларидан бири бўлган Германия Демократия Республикасида капитализм билан тинч иттиқосий муносабатга, коммунизм ишининг тантанасига мураккаб специфик шартларда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда.

В. Ульбрихт, О. Гротеволь, И. Динилар.

АБАДИЙ ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК!

МОСКВА, 8 май. (ТАСС). Н. С. Хрущев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Чехословакия Социалистик Республикасининг раҳбарлари А. Новотний ва В. Широний ўртоқларга таъкидламоқдалар. Н. С. Хрущев ва Л. И. Брежнев миллий байрам — Чехословакия фашист оккупациясидан озод қилинган кунининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан ва бутун совет халқи номидан Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳўкумати, бутун қардош чехословак

халқига энг қизғин салом ва энг яхши истакларни йўлайдилар. Мактубда бундай дейилади: Совет Иттифоқи меҳнаткашлари ўз мамлакатидида социализм қуриш ва коммунизм курилишига ўтиш мақсидида шарт-шароит вужудга келтириш учун баланд руҳ билан курашаётган қардош чехословак халқининг тарихий ғалабаларидан астойдил қувонмоқдалар.

Совет кишилари шу билан фахрланмайдилар, халқларимизнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги, иттифоқи ва қардошларча дўстлиги йил сайин мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда. Бу ҳамкорлик, иттифоқ ва қар-

дошларча дўстлик умумий душманга қарши кураш йилларида биргаликда тутилган қон билан мустаҳкамланган бўлиб, мақсаднинг бирлиги, марксизм-ленинизм улуг таълимидида қардош саноатига асослангандир.

Мактубда яна бундай дейилади: соддиқ дўстимиз ва жанговар итти. Фокимиз Чехословакия Социалистик Республикаси қардош халқининг саноатини, кишлоқ ҳўжалигини ва маданиятини янада ривожлантиришда, бутун дунёда тинчлик ва халқлар бахт-саодати учун курашда янгида янги муваффақиятларга эришувини астойдил тилаймиз. (ТАСС).

БУГУН—
ҒАЛАБА
КУНИ

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ! ҒАЛАБА САЛЮТИ ОЛДИДАН

ТАРИХИЙ КУРАШ ЙИЛНОМАСИ

1941 йил

22 июнь. Фашистлар Германия Совет Иттифоқида тўсатдан танловузорона ҳужум қилди.
21 август. Ленинграднинг наҳрамон мудофаси бошланди.
10 август — 16 октябрь. Одессанинг наҳрамон мудофаси.
18 сентябрь. Совет Армияси составида дастлабки гвардиячи қисмлар тўзилди.
5 ноябрь — 1942 йил 3 июль. Севастополнинг наҳрамон мудофаси.
6 декабрь. Москва бусасида немиш-фашист қўшинлари тор-мор келтирилди.

1942 йил

19 ноябрь — 1943 йил 2 февраль. Совет Армияси қисмлари немиш-фашист қўшинлари группасини Волга бўйида қуршаб олди ва тор-мор келтирди.

1943 йил

18 январь. Совет Армияси қўшинлари Ленинград қамалини ериб кирди.
Июль. Курск бусасида немиш-фашист қўшинлари тор-мор келтирилди.
5 август. Орёл ва Белгород шаҳарлари немиш-фашист қўшинларидан озод қилинган шаҳарларга секирилиб Ватанимиз поштали Москвада биринчи марта салот берилди.
22 август. СССР Халқ Комиссарлари Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети «Немиш оккупациясидан озод қилинган районоларда ҳужумнинг тизилиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган чоралар қабул қилинган» қарор қабул қилди.

1944 йил

27 январь. Ленинград душман блокадасидан тўла озод қилинди.
16 март. 2-Украина фронти қўшинлари Совет Иттифоқининг давлат chegarаларига чиқди.

1945 йил

25 апрель. Совет ва иттифоқчи давлатлар қўшинлари Эльба дарёсидан Торгау районида учрашди.
2 май. Совет Армияси Германия пойтахти — Берлини иш-гол қилди.
8 май. Фашистлар Германияси сўзсиз таслим бўлди.
9 май. Ғалаба куни нишонланди.
24 июнь. Москвадаги Кизил майдонда Ғалаба пароди ўтказилди.

«ЎҚ ЎТМАС» ЖАНГЧИ

Алҳор Абдураимов билан уруш йиллари ўқчи қилган асарлар дивизионда бир хизмат қилганми. Уни дивизионда жангчилари жондидан ахши қилиб қолган эди. Сабаби у тақрибани, мард одам, оқин чекра, меҳрибон жангчи эди. Алҳор 1941 йилнинг 22 июнидан 1945 йил июль ойигача битта ҳарбий қисмнинг ўқчи да хизмат қилган. Шунинг учун қисмдаги жангчилар ҳамдодлиги уни «Ғалаба» ўқчи билан олиб юрган киши дейишарди.

Алҳор аниқан тўрт йил жанг майдонидан кечирган ҳаёти худди афсоналаргадек саргузашт. Унинг ўз ҳаётидан олиб айтган фронт латифалари, ашуларлари, оқинча сўзлари айниқса жангчиларга ёд бўлиб кетган эди.

Хар бир ўқини қўриб, йиқиларив, тинчлигини қурган берма, сенга тегадиган ўқини овози бўлмайд. Бегона ўқини овози чиқди, деган сўзларни еш жангчилар биринчи марта Алҳор акадан эшитган.

Волгоград остоналаридаги отир жангчиларнинг бирда Чудинов командирлик қилган авлода бир ўзи омон қолиб, авлода топширилган жойни душманлардан мудофаа қилиб турди. Журақатланган дўшманининг яралирини боғлади, уларни оқатантанди. Душман билан юзма-юз, қилин масофада туриб, бу ишларни бақариш аслида наҳрамонлигининг ўзи. Мана шундай вақтда ҳам у руҳан тетик, ғалаба

1945 йил 30 апрелга ўтар кечасин 79-гвардиячи дивизия 220-гвардиячи ўқчи полкининг байроқдори сержант Николай Масалов полк байроғини Ландвер-каналга олиб келди. У билан биргаликда икки ассистент ҳам бор эди. Берлинга етти кундан буён штурм қилинган. Жануби-шарқдан ҳужум қилаётган 8-гвардиячи армиянинг штурм отрядлари немиш поштали ҳарбий гарнизонининг асосий истеҳкоми — Тиргартен деворларида қини келиб қолди. Шу ерда, Тиргартеннинг Лаос-штрассе кўчасида Гитлернинг ставкаси ва асосий алоқа узели жойлашган эди. Гитлер ва унинг ёрдамчилари шу ердан туриб ўз қўшинларига раҳбарлик қилар, уларни бемаъни қонли жанг олиб боришга мажбур қилардилар.

Тиргартеннинг марказига олиб боришдан йўли жануб томондан кўрочлари тинка кўтарилган ва бестопланган канал тўсиб турарди. Кўприклар ва уларнинг атрофларига миналар қўйилган бўлиб, пулемётлардан ўқ ёғири ёғиб турарди.

Бу учрашган «Адольф Гитлер» махсус лейб-штандарт бригадасининг батальонлари ҳимоя қиларди. Бригадада Гитлернинг содиқ малайи, ашадий надиэт Монке қўмондонлик қиларди.

Айни пайтда гвардиячилар ўз жангворлар тартибларига байроқ келтирилганлигини билиб, аяқма-аяқ ва группалашиб ҳужум марси томон интидилар. Кимдир ҳаминча керакли воситалардан фойдаланиб, каналдан сузиб ўтиш керак, кимдир шиддат билан кўрочини қўюни ичидан шўғил ўтиб, мина қўйилган кўприкдан ўтиш, ундан сўнг эса у томондаги биринчи уйга ўрнашиб олиш керак эди. Ундан сўнг гвардиячилари тўхташиб олиш қийин бўлади, улар деворлардаги тешиклардан, подваллардан ўтдилар. Улар кўчаларда жанг олиб бориш тақрибига эга.

Қатъий ҳужум қилишни қайтадан бошлашга икки соатдан кўпроқ вақт қолган. Сухидидада шундай ҳам сукунат чўқиниб, худди бурондан олдинги момақалдироқдан олдинги кўригичли, жилди жилди сукунат. Дафъатан ана шу ҳаёлий сукунат ичидан, тутун ва чанг-тўзонга беланиб, ёниб тугаётган танклар ўти орасидан, Берлиннинг магистрал кўчаси — Потсдам-штрассе томондан еш бола-нинг йиғиси эшитилди. Бола-нинг бўйиқ овози гўё ер остидан эшитиларди. Бола ҳаммага тушунарли бирдан-бир сўзи йиғи аралаш тақриблар эди: — муттер, муттер... Немиш пулемётчилари бу овозни бўғишга уриниб пулемётлардан бот-бот ўқ узардилар.

(БЕРЛИНГА ҚИЛИНГАН ШТУРМ ҲАҚИДАГИ ХОТИРАДАН).

Василий ЧУЙКОВ,

Совет Иттифоқи Маршали, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони

Бу ҳодисанинг шохидлари ҳикоя қилишча, пулемёт тириллаганда бола жим бўлиб қолар, сўнгра яна ўз орасини чақира бошларди. Бола қаерда йиғлаётганини аниқлаш қийин эди. Немиш пулемётчиларининг ўқлари кам эди, кўп ўтмай, улар боланинг овозига қарши курашди. Тўхтади, деса бўлар эди. Эндилдиқда боланинг овози кўприк остида чиқаётгани маълум бўлди.

— Каналнинг у ёғида ишекилли, — деди сержант Масалов, бола-нинг овозини бошқалардан бурунроқ эшитиб.

Орадан яна бир неча минут ўтгач, Масалов, байроқ олдига ассистентларни қолдирди-да, командирга яқинлашди.

— Бола кутаришга рухсат этсангиз, унинг қаердалигини мен биламан.

Кўприккача эмаклаб бориш хавфли эди. Кўприк олдига майдонда пулемётлар ва автоматик замбараклардан ўқ ёғири ёғиб турарди. Асфальт тағида яшириб қўйилган мина ва фугасларни айтмасизми.

Сержант Масалов асфальтга япроқдек ёпишиб, олға қараб эмаклаб, снаряд ва миналар портлашидан ҳосил бўлган чуқурлардан эмаклаб ўтарди. У гвардиячиларнинг кўз олдига ҳар бир дўшман, асфальтнинг ҳар бир дарз кетган жойини қафи билан силаб мина ётқизилган кўчадан эмаклаб борарди. Масалов канал қирғоғидан ўтиб, унинг дўғ жойига пулемёт қилиб яшириниб олудви ҳамки, бола яна чиқибди орасини чақира бошлади. Гўё у Масаловни шундай тираётгандек. Пулемётлар яна тириллади. Амма Масалов бу тақир-тусирни эшитаётгандек.

У қаддини ростлади. Масалов чиройли, кучли, жуссадор, дароз сиёрикли йигит, икки та «Шуҳрат» орденининг кавалери, «Қизил Юлдуз» ордени ҳам бор.

Масалов канал тўғонидан шартта сакраб ўтди... Орадан яна бир неча минут ўтди. Замбараклар ва пулемётлар жим бўлиб қолди. Немиш пулемётчилари ҳам отишни тўхтади. Гвардиячилар нафас олмади, боланинг овозини кутардилар. У эса ҳамон жим. Ярим соат, бир соат куттишди... На йиғи эшитилди, на чақириб, Гвардиячилар кўприкка бориб, унинг остида кўрочли бўлиб турардилар ҳамки, «диққат!» деган оғоҳлантирувчи овозни эшитиб қолдилар.

Шу пайт армия артиллерия қўмондонини генерал Пожарскийнинг командаси янгради:

— Оғони... Минглаб замбараклар ва минометлар якуновчи штурмга артиллерия тайёргарлигини бошлаб юбордилар. Минглаб снарядлар, минглаб миналар совет сержантининг қўлидаги уч яшар немиш қўри билан ўлим оғушидан чиқиб олишига ёрдам бераётгандек. Бу қизанинг ораси кўприк тағида ҳалок бўлган. Эҳтимол, у Тиргартенда қизини олиб чиқиб кетаётган пайтда Монкеннинг каллакесарлари гуноҳсиз бу аёлга ўқ узганди. Қизини саклаб қоламан, деб аёл кўприк тағида ўзини олган ва ўша ерда жон берган.

Бир неча минутдан сўнг сержант Масалов полк байроғи олдига олға тақиланганга тайёр ҳолда турар эди. У кўрагига маҳкам ёпишиб олган бу қизча — бўла-жай Германиянинг байроғи билан олға қараб бориши мумкин эди. Лекин «Адольф Гитлер» бригадасининг каллакесарлари бунга йўл қўймаслигини билар эди. Чунки улар қизанинг тақдирига ҳам бутун немиш халқининг тақдирига ҳам бир хил — эътиборсиз қарар эдилар.

Совет Иттифоқи адолатли, озод қилувчи уруш олиб борди. У фақат социалистик мамлакатимиз ва социализм ғалабаларини душмандан ҳимоя қилиб қолмай, немиш халқининг гитлерчи жаллодлар ҳокимиятидан озод бўлишига ҳам ёрдам берди. Биз Германияга биринчи мақсад — Европада қораласан халос қилиб, Европада асли тинчлик барқарор эттириш мақсади билан келдик.

Мана шу мақсадни рўйбга чиқариш учун ҳам жангчиларимиз Берлин учун бўлган якуновчи штурмда жангнинг даҳшатларидан қўчимадилар. Улар олға қараб шайхдам қадам ташлаб борар эдилар. Берлингача бўлган йўл оғир ва қийин бўлди. Бу йўлда Ватанимизнинг кўллаб ватанпарварларини қолдириб кетдик. Немиш пойтахтининг марказида жойлашган гитлерчилар истеҳкомига қилинган штурм қунарида кўрган талафотларимизнинг аламига чидаб бўладими.

Биз Эльба дарёси бўйида учратган иттифоқчилар армиясининг умумий курашга қўшган ҳиссасига юксак баҳо берамиз. Амма тарихий ҳақиқат шундан иборатки, Берлинга қилинган ҳужум пайти-

да, унинг атрофидаги 100 километрдан ортиқ масофада биз озод қилган ҳарбий асирлардан ташқари қуролланган биронта ҳам америкалик, англиялик ёки франциялик солдат йўқ эди. Шунинг учун ҳам АҚШ, Англия ва Франция ҳужумрон доираларининг Берлин масаласида қандайдир алоҳида ҳуқуққа даъвогар бўлаётганлари мутлақо асоссиздир. Улар Берлинни олганлари йўқ. У ерга улар капитуляция шартларини бажариш учун келдилар ва бу шартлар бажарилгач, Берлинни оккупация қилиш аллақачон тўхталишни керак эди.

Иттифоқчилик ишига содиқлик намунасини фақат Берлиндаги совет қўшинларининг қўмондонлиги ҳаракатидан билиш мумкин. Сўзсиз таслим бўлиб қаҳилга акт тўрт иттифоқчи давлат нақиллари томондан 8 майда имзоланган. Ҳақиқатан эса Германия Берлинни олиниши билан, халқаро протестар байрами кун — 1945 йил 1 Майда таслим бўлган эди.

Бу мана шундай бўлган.

Тиргартенга якуновчи штурмининг бошланishi душманини оқ байроқ кўтаришга мажбур қилди. Хал қилувчи позициялар бизнинг қўлимизда эди. Тўхтамасдан маршага қараб бетавериб мумкин эди, лекин қўшинларимиз душман томондан кўтаришган оқ байроқни шайфат сўраб кўтаришлар, деб ўйлашди. Ўт оқиш тўхтади. Биринчи май кунини эрталаб соат учда 8-гвардиячи армиянинг қўмондонлиги пунктига герман армияси беш шабанининг бошлиғи генерал Кребс етиб келди. У Гитлер ўзини ўлдирганини айтиб, мана Совет қўмондонлиги номига Берлинда ҳарбий ҳаракатларни вақтинча тўхтатиш, шу билан бирга Германия ва Совет Иттифоқи ўртасида тинч музокара олиб бориш учун шароит тудириб шаймоси ёзилган хатни узатди.

Совет ҳукумати томонидан берилган кўрсатмаларга биноан, биз сўзсиз ва тамомилан капитуляция бўлгандан сўнггина ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишимиз мумкинлигини қатъиян айтдик. Кребс мақсадида эришолмай Геббельснинг олдида қайтди.

Биринчи майга ўтар кечаси Геббельс ва Кребс ўз-ўзларини ўлдирганлари маълум бўлди. Биз тарафга қочиб ўтганларнинг маълум қилишча, Борман ҳам гойиб бўлган ёки қуршовдан қочиб қўтулишга уринган пайтда ўлдирилган. Учинчи рейх қорчалоларининг тақдир аана шундай бўлди.

Дуёга жаҳонгирлик қилмоқчи бўлган ҳукумат ана шундай тугатилди. Фашизм устидан эришган оламшумул тарихий ғалабамиз фақат бундан 18 йил муқаддам эришган шонли ўтмиш саҳифаси эмас, албатта. Бу улғу ғалаба, унинг оқибати жаҳон тарихига ҳали кўп таъсир қилади. Гитлерчи босқинчиларга қарши курашда ҳалок бўлган жангчиларнинг хотираси абадий яшайди. Асрлар ўтар, Ғарб ва Шарқ кишилари худди бугунгидек Берлиндаги Трестов-паркада Эратлиган Совет жангчининг ҳайкали ёнига, Германиянинг демократик кучлари рамзини бағрига босиб турган қаҳармоннинг ёнига келиб турадилар. Совет жангчиси фашист свастикасига қадаб турган қилчли билан Европада тинчлигини қўриқлаб турибди. Бу тинчлик жангчиси. Унинг қилчли ҳеч қинини қўриқтмайди. У фақат Шарққа янги юрпш уюштириш ҳақида ҳаёл сураётган, жаҳонгирликка даъвогар бўлаётганларни миналар кутаётганини эслатиб турибди, хооло, Уни ўз қилчлини кўтаришга мажбур қилганларнинг холи вой бўлади.

Совет халқи, унинг Куролли Кучлари кўлга киритилган тинчлигини саклаб қилиш учун, унинг асосларини узок йиллар, қанча бақарар эттириш учун қўлдан келган барча ишларни қилмоқдалар.

(АПН).

Оддий солдат номсомол Тилловбой Исмомов Ғалаба кунининг жангвор ва сийси тайёргарлигида яхши натижалар билан қўб олмоқда. Тилловбой разведкачи ва ками мураккаб ҳарбий наслим ахши кўриб қолган. Суратда: Т. Исмомов пистирмада «дўшман» ҳаракатларини кузатиб турибди.

А. Асанов фотоси.

Бундай пайтларда дадил бўлиш керак. Петр Буккин дадиллик билан тошлар устидан сакраб-сакраб кетди. Унга Александр Коротков эргашди. Бир ордан сўнг бутун бўлиш нарики қирғоққа ўтиб олди.

Яна қорак соат йўл босишча, тик қолди чўққи эгасига етиб келишди, Боягина ёғиб ўтган ёғир ерни тий-ғамқор қилиб юборган, жангчилар қўл қилишга кўтарилиб боришар, қуроллар тўла жангвор ҳолатда турарди.

Бекорга ҳаяжонланган экан: «дўшман» қўриқмасди. Буккин бу ҳақда командирга сикла бергач, яна қилириб кетишди.

Йўллар, йўллар... Ҳеч охири борми уларнинг... Қачи энди, бир зум тўхтаб дам олишнинг иложи бўлмас... Йўқ, солдатнинг ироғиси, жангвор рўзи худди шунча пайтда чарқлақибди ақар.

Петр Буккин бўлиқмасидан барча солдатлар — разрядли спортчилар.

БУЮК ЖАСОРАТ

Немиш-фашист босқинчиларининг Совет Иттифоқи chegarаларига хийла наторкони босибди кирганга тўрт кун бўлган эди. Капитан Николай Гастелло командирлик қилган эскадрилья фашистларни Белоруссиянинг Молодечно Радосковичи йўлидан келадиган танк колоннасини бошбардирмон қилмоқда. Дўшман эскадрильясини жон-жаҳд билан ўтга тутмоқда.

Мана, зенит замбаракларнинг ўтидан эскадрилья командирининг самолёти иш-

Ғалаба ёдгорлиги фрагменти. Хайкалтарош Е. В. Вучетич ишлаган.

ДОЗОРДА

Уларнинг ҳеч қайсиси бош қалардан фарқ қилмайд. Сержант

Петр Буккин ҳам, унинг бўлиқмасидан барча солдатлар Александр Коротков билан Собир Қўрбонмуродовларнинг ҳам ташқаридан қарасанда кўзга кат этиб ташланадиган аллақандай белгиси йўқ. Ҳаммаси ҳам офтобда қорайиб кетган.

Маник пайтда Петр Буккиннинг бўлиқмаси дозорда эди. Рота тошлар тоғ сўғмоқидан боради. Аллқар дозорга қилиб бўлди. У ҳар бир чўққининг бошдан охиригача, уқуқларнинг ичидаги дўриб билан «пай-пай»лаб қилиш керак. Бўлиқмаси «дўшман» қўриқмаси ҳужум қилиб қолшини мумкин.

Дозорлар колоннадан орқайда қилиб кетмаслик учун тик қолари билан қилиб қилишди, дозорлар тўхтаб қайта қилиб қилишди. Тик қирғоққа сой бўйига келган, дозорлар тўхтаб қилишди. Соат тўқ оқати. Кечю жойи, топиш керак, Лекин қачон қайда дедис. Нима қилиш керак...

Бундай пайтларда дадил бўлиш керак. Петр Буккин дадиллик билан тошлар устидан сакраб-сакраб кетди. Унга Александр Коротков эргашди. Бир ордан сўнг бутун бўлиш нарики қирғоққа ўтиб олди.

Яна қорак соат йўл босишча, тик қолди чўққи эгасига етиб келишди, Боягина ёғиб ўтган ёғир ерни тий-ғамқор қилиб юборган, жангчилар қўл қилишга кўтарилиб боришар, қуроллар тўла жангвор ҳолатда турарди.

Бекорга ҳаяжонланган экан: «дўшман» қўриқмасди. Буккин бу ҳақда командирга сикла бергач, яна қилириб кетишди.

Йўллар, йўллар... Ҳеч охири борми уларнинг... Қачи энди, бир зум тўхтаб дам олишнинг иложи бўлмас... Йўқ, солдатнинг ироғиси, жангвор рўзи худди шунча пайтда чарқлақибди ақар.

Петр Буккин бўлиқмасидан барча солдатлар — разрядли спортчилар.

Бундай пайтларда дадил бўлиш керак. Петр Буккин дадиллик билан тошлар устидан сакраб-сакраб кетди. Унга Александр Коротков эргашди. Бир ордан сўнг бутун бўлиш нарики қирғоққа ўтиб олди.

Яна қорак соат йўл босишча, тик қолди чўққи эгасига етиб келишди, Боягина ёғиб ўтган ёғир ерни тий-ғамқор қилиб юборган, жангчилар қўл қилишга кўтарилиб боришар, қуроллар тўла жангвор ҳолатда турарди.

Бекорга ҳаяжонланган экан: «дўшман» қўриқмасди. Буккин бу ҳақда командирга сикла бергач, яна қилириб кетишди.

Йўллар, йўллар... Ҳеч охири борми уларнинг... Қачи энди, бир зум тўхтаб дам олишнинг иложи бўлмас... Йўқ, солдатнинг ироғиси, жангвор рўзи худди шунча пайтда чарқлақибди ақар.

Петр Буккин бўлиқмасидан барча солдатлар — разрядли спортчилар.

Бундай пайтларда дадил бўлиш керак. Петр Буккин дадиллик билан тошлар устидан сакраб-сакраб кетди. Унга Александр Коротков эргашди. Бир ордан сўнг бутун бўлиш нарики қирғоққа ўтиб олди.

Яна қорак соат йўл босишча, тик қолди чўққи эгасига етиб келишди, Боягина ёғиб ўтган ёғир ерни тий-ғамқор қилиб юборган, жангчилар қўл қилишга кўтарилиб боришар, қуроллар тўла жангвор ҳолатда турарди.

Бекорга ҳаяжонланган экан: «дўшман» қўриқмасди. Буккин бу ҳақда командирга сикла бергач, яна қилириб кетишди.

Йўллар, йўллар... Ҳеч охири борми уларнинг... Қачи энди, бир зум тўхтаб дам олишнинг иложи бўлмас... Йўқ, солдатнинг ироғиси, жангвор рўзи худди шунча пайтда чарқлақибди ақар.

Петр Буккин бўлиқмасидан барча солдатлар — разрядли спортчилар.

ВОЛГАДАН БОШЛАНГАН МАРДЛИК

Бухоронинг Хумин қишлоғида туғилган Нарзи Улғу Ватан уруши бошланган дастлабки кунлардаёқ Ватанимиз озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш учун отланган мингларча ёшлар қаторида армия сафига қўшилган бўлиб жўнади.

Куйишнев шаҳрида ўтказилган қисқа муддатли ҳарбий таълим вақтида Нарзи душман билан курашиш учун зарур бўлган ҳарбий санъат сирларини, қурол турларини зўр ҳавас ва қанда билан ўрганди. Отиш майдонига бўлган мусобақаларда биринчилигини олиб, қисм командирининг бир неча марта ташнакуринга сазовор бўлди.

Нарзи Ражабов қисқа муддатли ҳарбий таълим вақтида моҳир отувчи ва иттифоқчи жангчи сифатида танилди. Сийси ва жангвор тайёргарлик аълочили, яловчи Нарзи Ражабова малаҳийи сержант унвони берилди ва у вазод командирлиги ёрдамида қилиб тайинланди. Сўнгта у 1942 йилнинг ноябрь ойида Волга бўйларига гитлерчиларга қарши жангга кирди.

Волга бўйи жанги қарийб 200 кеча-кундуз давом этди, совет қўшинларининг маънавий кучи қудратли ақанини бутун жаҳонга намойиш қилиб кўрсатди.

Ноябрда қўшинларини ва жанг-

вар техникани тўплаш иши тугатилди. 1942 йил 19 ноябрь тоғида тарихий ҳужум бошланди.

Волга бўйларига ғалабадан кейин уруш ташаббуси совет қўшинлари қўлига ўтди. Волга бўйи жанги Улғу Ватан урушининг бошланishi тамомилга ўзгартирди. Ана шу тарихий жангларда қатнашган 62-Армия составида хизмат қилган Нарзи Ражабов мардлик ва қаҳармонлик кўрсатди. У «Жасурий учун» медали билан мукофотланди.

Волга бўйи жангларидан кейин Қизил Армиянинг узундан-узюкча қўлланган фронт бўйлаб каттиқ ҳужум бошлашига имкон тўғилди. Қизил Армиянинг барча фронтлардаги қўшинлари Ленинграддан то Шимолий Кавказгача душман мудофасини яқсон қилиб ва майдон қисмларга бўлиб ташлаган эди.

Ғарбга томон ҳейлаётган душман қўли маъразада мудофаага ўтиб, йамза-из қўвиб бораётган қўшинларимизга зарба беришга жон-жаҳд билан ҳаракат қилар, мингларча миналар қўниб, қўшинларимизга талафот етказишни қўзғалди. Амма шонли сапарларимиз душман қўлдан миналарини ўз вақтида зарарсизлантириб, ҳужум қилиб келадиган қўшинларимизга йўл очиб борарди.

Ушб томондаги талафотдан душманининг уч танки бирин-кетин

1944 йилнинг февраль ойи бошларида гвардиячи малаҳийи сержант, моҳир сапар Нарзи Ражабов ақойиб қаҳармонлик кўрсатди. У, Корсунов-Шевченковский райони бусасида душман томонидан йўлларга, кўприкларга остига ва темир йўлларни қўйилган миналардан тозалашда мардлик кўрсатди. Нарзи ўз бўлими билан мингларча минани зарарсизлантириб, қисмларимизнинг муваффақиятли ҳужумига катта ёрдам берди. Бу хизматлари учун Нарзи Ражабов «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланди.

Қисмда чинадиган «Жангдор паравоз»га ўша кунлари Нарзи Ражабодинг сапарли маҳорати душманининг энг муҳим ҳарбий объектларига миналар қўйилиб, истеҳкомларини портлатиш ҳақида хабар ва мақолалар б

